ДЗЯННІЦА

Вестка Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту.

Асобны №. каштуя усюды 35 кап.

№ 21

ГАЗЭТА КАШТУЯ:

	На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
У Расеі	15р.—к.	11р.50к.	8р.—к.	5р.20к.	3р.90к.	2р.60к.	1р.30к.
За граніцу	20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р.70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі выпісваяцца разам некулькі №№, та робіцца уступка на 20%.

Перамена адрысу каштуя 50 кап.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918 г. 26 Юля. Выходзіць ня меньш чатырох разоу у месяц. І-й год выданьня.

Канцылярыя Беларускага Нацыянальнага Камісарыяту адчыняна што дня, апроч сьвят, ад 10 г. да 4 гадзіны дню.

Вітабскі атдзел Беларускага Нацыянальнага Камісар'яту знайходзіцца у доме губэрскага Акцызнага упрауленьня.

Газэта „Дзянніца“ прадаецца вось у якіх мейстах: Па станцыях чугунак, на вакзалах Масквы і у атдзелах Нацыянальнага Беларускага Камісарыяту -- Вітабскум, Смаленскум і Пецярбурскум.

Радакцыя.

---

3 юля месяцу у Пецярбурзі выходзіць беларускі журнал

„Чырвоны Шлях“

Выданьня беларускага атдзелу Нацыянальнага Камісарыяту хауруса Пауночных Камун.

Адрыс радакцыі: **Пецярбурх, Тэатральная, 3.**

Масква 26 юля.

Дзіцячая, зусім ня вытрывалая разумнай прадыхтованай сучасным момантам крытыкі, выскачка (ці як завуць яе) лівыя с-р. паустаньня ня прынясла Радавай Уласці значнае шкоды. Наадварот, яна паслужыла верным зельлям ля атрутнасці жыцьця самоя ліва с-р. партыі. Местовыя арганізацыі па Расеі і многія асобныя з выдатных сяброу цантровых яе арганізацыяу самым няшчадным спосабам асудзілі задуму свайго камітэту і ясна, прадлюдня адмяжаваліся ад яго.

Вядома, на гэта сусім ня мяркавалі новыя загаворшчыкі супроць сучаснаго устрою, і калі вырахоувалі будучы скутак свае справы, та думалі зусім іншая: бадай мелі яны надзею на тоя, што усе іх арганізацыі па мястох патдрымаюць іх, ды някаторыя „пастаронніяˮ людзі ня прапусцяць выкарыстаць падходны мамэнт ля напады на работніча-селянскую равалюцыю. Гэты „пастаронніяˮ, праудзівяй усяго, і браліся, хоць і няахвотна, нэвымі бунтарамі у рашчот боляй другіх. Так яно усамдзелячы і вышла. Чуткі аб паустані у Маскве супроць радавае уласці запаланіла ня скрываючай радасцью сэрцы усіх абачных і таемных контарравалюцанэрау і запаліла у іх спадзеву на жаданны прыход канцу панаваньня работніча-сялянскай равалюцыі. Газэты прыносяць весткі з рожных канцоу аб тым, як адзінотныя, вандруючыя бяз працы усякія чарнасотнікі з старых ахвіцароу, юнкяроу ды рожных белагвардзейцау пацягнуліся у Маскву на помач... лівым с-р. У другіх жа местох, як Мурам, Рыбінск ды Яраслау, абкрыляныя рыжовымі надзеямі—яны папрабавалі нават зрабіць напады і бунты. Але і на гэты раз—усе гэта чарноцьца і злыбяда заучэсьня зарадуваліся. Цьвердасць і ахоуваючая працоуным народам утрываласць сучаснаго палажэньня з'явіліся нячаканна ля варагоу іх мосным і крэпкімі. Гэта лішні раз няхай паслужа ім вурокам, няшчадным і гібяльным ля іх, што заваевы работніча-селянскае равалюцыі узяты пад надзейны ахоу працоунаго народу. І німа ужо у Расеі—апроч іназемцау тае сілы, якая-б змагла скінуць новую будыніну жыцьця.

Працоунаму ж народу, у свой чарод, трэ яшчэ мацней злучыцца на падтрымку сваіх заваеу, зберагчы іх да лепшых часоу і знайсці у сабе тыя сілы і крэпасць, уладаючы якімі ня быліб нікаліва ні беднаго страшны і іназемныя буржуазеі з паслухнянымі покуль што ім штыхамі. Гэту сілу можа даць—толькі доугая і старэнная праца над разумным будауніцтваму зведзяных акцяберскаю равалюцыю закладзін палац сацыялізмы.

За другімі.

16 юля у Екацярынбурзя па пастанова Уральскае Вобласнае Рады Работнічых і селянскіх дапутатау, змерцвян бышпы расейскі цар, Мікалай II. Тоя, што мусяла стацца ужо шмат часу уперад, сталося цяпер. Кожны шчыры равалюцыянэр згодна паківая галавою, і скажа: „Закон равалюцыі ня мая спагады! Так і трэба! Равалюцыя мусіць гвалтоуным парадкам перакручваць жыцьце на другі, боляй новы бок яго і у сваем перакруту нямілаваць нічога, што толькі есць адбіткам старога, прыгоннаго, крывавага часу. Бышпы царбыу самым ясным ахавайцам ліхоя пары ля расейскаго працоунаго народу—вобраз яго катаваньня, мук і здзеку. І толькі нейкім цудам пранесся віхор помсты між яго у часы вялікае равалюцыі, папкадаваушы прымусіць яго раздзяліць долю французскаго Людовіка XVI і англіцкаго Карла II. То было па праудзя цуда-іначай нельга празваць вялікую няйдбайнасць вялікае равалюцыі!

Але далейшая развіцьціо яе, развіцьціо, якоя касуя многія цуды першых дніоу, разгортая шэры полах зацьмы—і разганяя сабраную за ім цемь і захавaушую у гэтуй цемі нечысць.

Ня тоя скажуць варагі равалюцыі, усе тыя гады і цмокі, якія працягвалі свае слізкія целы і прагныя вочы у той бок, дзе знаходзілася іх бажаство—ахавайца. З першых дніоу равалюцыі, калі апошняя абмінула сваю нясыагадаю цара, заблімчэла у чорных стварэньняу рыжовая надзея, што яшчэ прыдзя час, калі „Божы памазальнікˮ верняцца да свае бывалашнве улады. І на працягу сямнанцаці месяцау жыцьця свабоды, ня адзін раз рабілася проба памагчы вярнуцца яму да яе. Гэтак паднімала пытаньня буржуазея адаслаць яго на ахову за граніцу, гэтак рабілі загавор вывясці яго з Томску; у апошнія часы так сама падгатоука вялася да крадзежы яго з Екацярынбургу. Равалюцыя ня дазволіла гэтаму збыцца. Няхай плача цяпер, схавaушыся па кутках ліхая нечысць па магіля свайго ахвякупа.

Яшчэ адзін вораг.

Поміж з'іншымі варагамі, якія зычыльна злучыліся на паход супроць улады работніча-сялянскай равалюцыі, як усіх масцеу контарравалюцыянэры, хлусна—сацыялісты усяго сьвету—дабавіуся новы страшны вораг—гэта халерная пошасць.

Страшэнная наслества доугай усясьветнай вайны прывяло да нячуванаго голаду увесь свет, усе краі, а разам і Расею. А няуладная, бязпуцевая гаспадарства царскаго правіцяльства і няумеласць правіцяльства каляцыйнаго добра наладзіць справу достаукі і размеркаваньня хлеба, памаглі голаду знайсці добры і мосны хундамент. Халерная ж пошасць—скутак голаду, скутак таго нядахвату падсілкаваньня людзей, які гэтак гостра чуяцца цяперака на усей Расеі. Страшэнныя весткі прыходзяць найболяй с тых мейстау, дзе справа з'ядою горай усяго, змест скопу бежанцау, як Ворша, Вітабшчына, а так сама із Пецярбурха. Троху ціпшай валодая халера у другіх мейстах, але сваю лапу яна распасцерла усюды. У случны момант ля Радавае Расейскае распублікі-халера дужа шкодная з'явішча. Тая глыб цемі, якая, к нашаму няшчасцю, жыве яшчэ у людзей, дасць добрую глебу ля падбухторваньня гэтаго цемнаго народу усякім ліхім сілам супроць гэтых сілау, Работніча-Сялянскаго правіцяльства. Ужо чутны начавыя песьні чорных варон і соу, у якіх прычына халернае пошасці узвальваяцца на цяперашнюю уладу; ужо тысячы гадкіх рук і пражажных брудных вуст бязцырымонна хапаюцца за людскую бяду і граюць на змучаных душах. Вось чаму наша першая справа у гэтум—як мага старацца весці барацьбу супроць пашырэньня халеры: прызваць усе навуковыя сілы і глауная узяцца за правядзеньня самае пільнае асцярогі: ня піць сырое вады, ня есці псаванае стравы, ня мытае, ня паранае зеляні ды іншая. Разам з гэстым, трэ і душою падмацавацца і стаць з новаю цвердасцью крэпкім мурам на падмогу народнаму правіцяльству. Каб у нас, у нашуй падборцы яно нашло надзейны фундамент свaей працы. Тады удасца, трэба верыць, усіх варагоу перамагчы і справіцца з новымі, якія могуць шточасна выплысці на повярх.

Гутарка з В. Леніным.

Усерасейскі з'езд дэлягатау ад бежанцау-беларусау, які адбываўся з 17 па 21 гэтаго месяцу у Маскве, на першым сваім пасядзэньні пастанавіу паслаць да старшыні Рады Народных Камісарау т. В. Леніна далягацыю з павядамленьням яго, што ён выбран з'ездам пачотным старшынюю з'езду, а так сама перадаць яму вітаньня з'езду і запрасіць яго наведаць з'езд. У далягацыю былі выбраны: т. Усціловіч, часовы кіраунічы Бел. Нац. Кам. і да яго яшчэ два таварышы. Пры спатканьню, з т. В. Леніным у яго пакою далягацыя з'езду перадала яму вітаньня, а потым ад імяні далягацыі т. А. Усціловіч да дробкі у гадзінную гутарка пазнаёміу старшыню Рады Народных Камісарау з цяперашнім палажэньням Беларусі, з яе мінулаю гісторыяю, па прадгуя

якой беларускі народ працярпеу мора здзеку і уціску ад Літвы, Польшчы і Расейскаго самадзяржау'я.

Прычым дапоуніу, што і цяперашняя палажэньня яе ня лепшая: нямецкая улада у забрануй частцы, бядовая палажэньня бежанцау — страшным скуткам адбіваюцца на нармальным жыцці Беларусі. Цямніна ж народная дае змогу бязкарна кіраваць ім усякім прахадзімцам і апякунам-буржуям. Т. В. Ленін дужа цікавіуся беларускім пытаньням, час ад часу пытаючы прадстауніка далягацыі аб усіх баках яго жыцьця. Помяж з гэстым у асобку, т. Ленін спытау, на якой мовя на з'езду гавораць. У канцы ен выказау сваю шчырую спагаду мукам і гору беларускаго працоунаго народу і паабяцау ня шкадаваць нічога ля працы над яго асьветаю і паляпшеньням яго палажэньня. „Вітайця з'езд ад мяне і дзякуйця за яго мне вітаньня і выкаланую павагу" сказау ен на развітаньні.

Братом.

Сейця, гэй сем'я слабоды
Родные брацця мае!
Руку падайця народу
Нашаму у цяжкай бядзе.
У горы жыве ен ды плача!
Бедны працоуны народ,
Ворагі злыя капаюць
Яму яму напарод.
Зілай яго абабралі
Сніпчылі край дарагі—
Дзікай няволяй скавалі—
Уздзелі ярма ланцугі.
Й гнуцца працоуныя плечы—
Боль нявамерна гняне,
Скаргу сваю атдаючы
Голуй халодпуй зямле.
Сейця, гэй сем'я памшчэньня
Радныя брацця мае,
Ск нуць нам трэба няволю
Хутка у радной старане.

Андрэй Юшкеіч.

Новый поворотъ.

До послѣднихъ дней еще не видно было результатовъ торжественнаго провозглашенія Бѣлорусской Радой въ Минскѣ Бѣлоруссіи народной независимой республикой, и разсчеты Рады не оправдались, такъ какъ грамота, повидимому, не встрѣчала одобренія правительства чужеземцевъ, занимающихъ территорію „независимой республики", и дѣйствіе ея (грамоты), такимъ образомъ не распостранялось дальше канцелярскихъ архивовъ народнаго секретаріата, какъ и дѣятельность самой Рады, не шедшая дальше поѣздокъ въ Кіевъ и попытокъ копировать свою строптивую сосѣдку Украину.

Но уже теперь, на основаніи поступающихъ какъ изъ сферы „Бѣлорусскаго правительства", такъ и вообще оттуда свѣдѣн.й и слѣдующихъ за ними фактовъ, приходится сказать, не сгущая красокъ, что дѣйствительно уже начинаютъ обрисовываться первыя контуры въ активномъ измѣненіи внутреннихъ потрясеній (именно потрясеній, а не просто видоизмѣненій) положенія на Бѣлоруссіи по пути приближенія къ той формѣ, которая можетъ быть **условно** названа чѣмъ-то вродѣ буржуазной республики подъ протекторатствомъ, вѣрнѣе подъ августѣйшимъ „покровительствомъ" Германіи.

И на этотъ разъ въ ходѣ аргументацій не возникаетъ столь яркихъ сомнительныхъ противорѣчій на этотъ счетъ, чтобы можно было отнестись только съ любопытствомъ, безъ серьезнаго вниманія.

Положеніе вещей тѣмъ болѣе не говоритъ за сомнѣніе, что уже фактически приступилъ къ исполненію своихъ обязанностей вернувшійся изъ Украины, заручившись поддержкой Скоропадскаго, глава бѣлорусскаго правительства Р. А. фонъ Скирмунтъ, на кого именно и стараются разсчитывать германскіе имперіалисты, и какъ туманные признаки предвѣстниковъ [illegible] переворота все больше и больше начинаютъ циркулировать слухи о готовящемся передвиженіи нѣмецкихъ войскъ на оршанскомъ направленіи далѣе на востокъ за Смоленскъ съ цѣлью возстановленія Бѣлоруссіи въ ея территоріальныхъ границахъ, линія прохожденія которыхъ съ недурными аппетитами выработана особой комиссіей при народномъ секретаріатѣ; такіе же слухи исходятъ отъ самихъ нѣмцевъ и на Витебскомъ направленіи—у Невеля, причемъ для почина украинское правительство **уже** заявило объ отказѣ отъ притязаній на нѣкоторые уѣзды Минской губ., на которые претендовала Украина съ начала своей „самостійности" и даже автономіи, не принимая въ разсчетъ, что можетъ быть такое же „саморощенное домашнее" „бѣлорусское государство" которое, какъ мы знаемъ, до сихъ поръ состояло, вѣрнѣе состоитъ изъ нѣсколькихъ „автономныхъ" частей: западной — оккупированной съ 1915 г. нѣмцами, сѣверной—включенной въ составъ Курляндіи, южной — сѣвернѣе рѣки Припяти до линіи Полѣсскихъ желѣзныхъ дорогъ, составляющей принадлежность Украины, часть Могилевской, Минской и Витебской—Россіи и, наконецъ, Минскъ, Бобруйскъ, Борисовъ и нѣкоторые другіе города именуются „Бѣлорусской независимой республикой" и находящіеся подъ вѣдѣніемъ Рады, а въ общемъ всѣми частями, вмѣстѣ, исключая, посюсторонней распоряжается единолично генералъ Фалкельгейнъ, который теперь, прикрываясь именемъ и „**правомъ**" вожаковъ правительства изъ Бѣлорусской Рады, преступно дѣйствующихъ именемъ народа, повидимому, съ согласія рейхстага, и рѣшилъ приступить къ указанному перевороту.

Не подлежитъ сомнѣнію, что этотъ переворотъ будетъ носить характеръ военнаго переворота съ цѣлью оформленнаго созданія „бѣлорусскаго государства" и его „правительства" на подобіе гетманской Украины. Но кто же усомнится въ томъ, что примѣненіе его скрыто осуществляетъ ту политику, которую ведутъ (хитрая механика) германскіе имперіалисты подъ маской, и политика болѣе [illegible] и глубокая, чѣмъ это кажется [illegible] изъ Рады.

Достаточно вспомнить, что заявило гетм. Эйхгорну его правительство тотчасъ послѣ украинскаго переворота, чтобы сказать, что политика германскихъ имперіалистовъ въ отношеніи оккупированныхъ областей сводится прежде всего къ расширенію пространства для своихъ капиталистовъ и затѣмъ при помощи послѣднихъ возможно лучшему упроченію своей власти, ибо чѣмъ прочнѣе и шире будетъ эта власть, тѣмъ успѣшнѣе будетъ борьба Германіи за міровое господство—ея завѣтная мечта— и тѣмъ болѣе будутъ выгодны ея торговые интересы, на которыхъ и зиждется душа германскаго имперіализма.

Такимъ образомъ, подъ видомъ внѣшней [illegible] и къ „освобожденнымъ народамъ Германіей проводиться **исключительно** искусная политика капитализма и имперіализма.

Но кромѣ этихъ двухъ двигателей государственной политики Германіи, въ данномъ случаѣ она преслѣдуетъ еще одну цѣль—ослаблен.е россійской соціалистической республики, чтобы не допустить революціонной заразы въ сферу своихъ трудящихся массъ и не дать имъ возможности проявить ихъ силу которая неминуемо должна будетъ пасть на головы своихъ нынѣшнихъ угнетателей.

Отсюда слѣдуетъ—ожидаемый, вѣрнѣе подготовляемый правителями изъ Бѣлорусской Рады переворотъ на Бѣлоруссіи приведетъ только къ извѣстному улучшенію въ ходѣ внѣшней, или такъ называемой окраинной политики Германіи съ точки зрѣнія выгодъ интересовъ капитала и буржуазіи, но отнюдь въ существѣ не явится переходомъ Бѣлоруссіи къ какому бы то ни было новому государственно-правовому положенію.

Было бы, конечно, весьма наивно думать, что этого явленія не усматриваютъ наши минскіе, хотя и близорукіе, политики. Нѣтъ-они также видятъ, какъ крѣпнетъ съ каждымъ днемъ охватившее ихъ германское желѣзное кольцо, какъ торжествующе разстилается германскій имперіализмъ, но ихъ, помѣщиковъ, крупныхъ землевладѣльцевъ, ихъ пугаетъ боязнь потерять не только награбленное народное добро, но даже мелкіе личные интересы, а за ними тянутся и ихъ почитатели, которые въ концѣ концовъ стали на порогѣ своихъ стремленій.

Что жепослѣ этого можетъ быть у нашего „правительства", кощунственно именующаго себя народнымъ, общаго съ народомъ?

Кромѣ «содружества» съ германскими капиталистами—ничего!

Эти друзья Германіи, приступая къ перевороту на Бѣлоруссіи, тѣмъ самымъ укрѣпляютъ союзъ нѣмцевъ съ русской буржуазіей, несущей черезъ смерть народа богатство, роскошь и славу королямъ и царямъ и ихъ слугамъ.

Обстоятельста, приближающія переворотъ на Бѣлоруссіи, становятся съ каждымъ днемъ замѣтнѣе, а слѣдовательно и опасность, грозящая намъ, нашей свободѣ, нашему существованію, усиливается—на что не надо закрывать самимъ себѣ глаза.

Но мы не должны унывать, идеи наши не должны меркнуть: мы должны продолжать намѣченный путь.

А путь у насъ одинъ—путь демократіи и пути освобожденія отъ рабства, борьба съ капитализмомъ.

Иного пути у народа къ лучшему будущему какъ смертельная война съ капиталомъ и экспуататарами быть не можетъ!

Янка Блудзенскій.

„Беларускі Шлях".

Ці вы ведаяця, што гэта за шлях? Ці знаяця куды вядзе гэты шлях? Ці ведаяця аткуль ен бярэ свой пачатак? Хто правадыром па гэнаму „Беларускаму Шляху"?. Не, мусіць ня знаяця — дык чуйця. Гэты шлях, „Беларускі Шлях", (такая газэта у Мінску есць) зусім ня гэткі хітры і гаемны, каб нельга было пазнаць яго. [illegible] па прозьвішчу „Заранка". [illegible] пачатак ад парогу ці наменшага штабу ці штабу другога, мала чым адметнаго. І вядзе геты шлях... проста да Гэрмані, у рукі яе буржуазеі, грашаунікоу і памешчыкау. Служаць жа правадырамі па ем усе, як адзін, верныя служкі іх, беларускія ісцінна-чорнасотнікі. Служба ж іх шчырая і сярдэшная: бязсціханьня крычаць, зазываючы: „Беларускі народ! Слухай нас і хадзі гэтым нашым, „Беларускім Шляхам".

Але горкая доля справаджая гэты шлях: толькі і абачны на ем хадуныправадыры — людзі ж простыя, людзі працоуныя, маюць хоць вузкія, толькі сабой аблюбаваныя дарожкі, якімі і ідуць, адвярнуушыся ад гэтаго шырокаго і мяккаго шляха „Беларускаго Шляха". Вось і тыя із вас, хто наткнецца на гэты шлях, абмінайця яго. Цурайцяся і кроку ступіць па ем. Гэты шлях, „Беларускі Шлях", праложаны на цемныя і чорныя грошы, з атабранаго матар'ялу, вядзе проста у няволю і прыгон. Толькі сквецьця усе тых, хто кліча йці гэтым шляхам за ім, каб ндаць яму змогі сыці на дарожку другую, па якой ходзяць людзі прывыкшыя к волі і шчасцю.

Цапер знаяця ужо, што за шлях, „Беларускі Шлях". Гэтым шляхам ікрас хочуць увясці беларускі народ у незалежную рэспубліку! Ой, і хітрыя ж. хто праклалау яго, і дурныя, пралажыуши. Каб павярнуць па ем с часам назад іх родным ім шляхам „Беларускім Шляхам".

Хадана.

Всероссійскій съѣздъ беженцевъ изъ Бѣлоруссіи.

Съ 17 іюля въ Москвѣ въ помѣщеніи Духовной Семинаріи состоялся Всероссійскій съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи. На съѣздѣ присутствовало болѣе 200 делегатовъ изъ разныхъ губерній.

Съѣздъ открылъ управляющій дѣлами Беларускаго Національнаго комиссаріата тов. **Устиловичъ**.

Почетнымъ предсѣдателемъ съѣзда избранъ тов. **Ленинъ**.

Предсѣдателемъ съѣзда-коммунистъ тов. **Голосковъ**.

Въ первый день съѣзда избранъ президіумъ и заслушанъ докладъ Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата.

Отъ имени Центральнаго Исполнительнаго Комитета съѣздъ привѣтствовалъ тов. Леонтьевъ.

Отъ Совѣта Народныхъ комиссаровъ передалъ привѣтствіе тов. Устиловичъ.

Отъ имени съѣзда посланы слѣдующія привѣтствія:

Предсѣдателю Совѣта Народныхъ Комиссаровъ тов. Ленину.

Всероссійскій съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи, открывшійся сегодня 17-го іюля избралъ Васъ, какъ вождя трудового народа, своимъ почетнымъ предсѣдателемъ.

Доводя объ этомъ до Вашего свѣдѣнія съѣздъ проситъ Васъ почтить его своимъ присутствіемъ.

Всероссійскому Центральному Исполнительному Комитету Совѣтовъ Рабочихъ, Крестьянскихъ и Красноармейскихъ Депутатовъ.

Всероссійскій Съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи, открывшійся 17-го іюля 1918 года, привѣтствуетъ Всероссійскій Центральный Исполнительный Комитетъ и выражаетъ увѣренность, что только онъ, какъ выразитель воли трудящихся массъ пойдетъ навстрѣчу съѣзду въ его работахъ и поможетъ бѣлорускому трудовому народу въ разрѣшеніи его насущныхъ нуждъ и защитѣ его интересовъ.

Съ своей стороны съѣздъ, являющійся выразителемъ воли трудового бѣлорусскаго народа, всегда будетъ стоять на стражѣ завоеваній Великой октябрьской Революціи и направитъ всѣ свои силы къ тому, чтобы отторгнутая насиліемъ Бѣлоруссія снова находилась въ единеніи съ трудовымъ народомъ Великой Россіи. [illegible]

Ко всѣмъ бѣженцамъ и трудящимся оккупированныхъ мѣстностей.

Всероссійскій Съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи, выражая свое сожалѣніе тѣмъ товарищамъ делегатамъ, которые по разнымъ обстоятельствамъ не имѣли возможности прибыть на съѣздъ, считаетъ своимъ долгомъ довести до свѣдѣнія ихъ, что съѣздъ направитъ всѣ свои силы къ возможному улучшенію ихъ тяжелаго положенія.

Вмѣстѣ съ тѣмъ, Съѣздъ шлетъ свой привѣтъ и горячее сочувствіе всѣмъ братьямъ труженникамъ бѣлоруссамъ, украинцамъ и пр. національностей, томящимся въ настоящее время подъ игомъ германскаго имперіализма и мѣстной буржуазіи, стремящихся снова закабалить трудовой народъ и уничтожить всѣ завоеванія Великой октябрьской Революціи.

*
* *

Гарыць касцер мой у цямне
Лятаюць іскры, бы зарніцы
І у чорнуй згушчануй сцяне
Праводзяць сцешкі-межаніцы,
Мігне адна, і хутка у высь
Святла кавалачак закіня
Нібы гукнуушы „Старапісь
Густая цемь хуччэй!" і гіня.
За ею услед ляціць удагон
Яе сястра і паслядоука
І, здэцца, у вераняй разгон
І лет адважняй яе стромкі.
Касцер жа жахая й гарыць
І у злосці к цемні няпраглядпай
Спяшая іскрау больш радзіць
Ды уверх пускае іх няшчадна...
Гляджу на гэта я і сам
Гатоу, здаецца, з імі рвацца
К таустым чарнеючым сцянам
З начовай цемраю змагацца.

Цішка Гартны.

АД РАДАКЦЫІ.

Рукапісы, якія прысылаюцца ля друку, павінны быць чытальна напісаны на адным боку паперы.

Няпрынятыя рукапісы звяртаюцца аутарам, калі ля перасылкі будзя прыслана марка. Малыя рукапісы ня варочаюцца зусім.

РАДАКТАР ПРЫМАЯ ад 11 да 5 г.

Радакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52, тал. 1-51-63·

Таварышы

Селяня і работнікі беларусы! Чытайця і шырця між усімі едзіную шчырараралюцыйную беларускую газэту „Дзянніца“. А так сама усе, як хто можа, нясаромяючыся, прысылайця весткі аб жыцьці у вашых местох работнікау і селян, аб усякіх жыцьцявых з'явішчах і трапунках. З за вашаго прыхілу належыць і посьпях і жыцьціо нашае газэты. Нехай яна ня абміне, як нашаго забранаго краю, гэтак і тых куткоу другіх краеу, дзе жывуць браты беларусы.

Резолюція.

принятая Всероссійскимъ Съѣздомъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи относительно дѣятельности Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата.

Заслушавъ докладъ представителя Бѣлорусскаго Національнаго Комиссаріата тов. Устиловича, Съѣздъ бѣженцевъ-бѣлоруссовъ признаетъ большую плодотворную работу Комиссаріата, направленную на благо и пользу родной Бѣлоруссіи. Съѣздъ выражаетъ благодарность Комиссаріату за его дѣятельность по отправленіи бѣженцевъ на родину, по его широкой пропогандистской работѣ и по его культурно-просвѣтительной дѣятельности среди бѣженцевъ-бѣлоруссовъ въ такой трудный моментъ современнаго положенія Россійской Федеративной Совѣтской Республики, да при томъ еще при полной саботажности такъ называемыхъ образованныхъ лицъ Бѣлоруссіи.

При этомъ Съѣздъ даетъ Бѣлорусскому Національному Комиссаріату всѣ права юридическаго лица, всю полноту власти и полномочія по дѣламъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи и требуетъ принятія экстренныхъ мѣръ къ расширенію дѣятельности, достиженія полноты власти и организаціи на мѣстахъ Отдѣловъ Комиссаріата.

Рэзалюцыя Усерасейскага з'езду бежанцау з Беларусі аб сучасным палажэньню Беларусі.

Усерасейскі з'езд бежанцау Беларусау, азнаеміушыся да дробкі с тым палажэньням, якоя цяпер маяцца у нашуй роднуй староньца, парашыу прызнаць, што з гэткім палажэньням ніякім чынам нельга згадзіцца. Вось там у Мінску залажылася некая, так празываная „Беларусская Правіцяльства“, якім кіруюць памешчыкі-палякі, Р. Скірмунт, Хржонстоускі, Ленкоускі і іх прыслужнікі, рожныя хлусна-сацыялісты. Гэта правіцяльства, стараючыся нібыта дастаць ля нашае старонкі незалежнасць, сапрауды ж гэтаю незалежнасцью дамагаяцца увясці у нашуй країня скінуты царскі парадак і атдаць яе на абіраньня крываваму германскаму ваяунічаству і буржуазеі. Пры гэтакум парадку, калі яго дапусціць зрабіць беларускі працоуны народ, ен ня будзя мець ні зямлі, ні волі і ня дастаня і капейкі за знішчаная вайною сваё дабро. Беларускі працоуны народ, поруч з другімі дамагаушыся зямлі і волі і дастаушы іх праз вялікую Расейскаю равалюцыю, ніколі ня згодзіцца нанава падпадаць пад цяжкі прыгон памешчыкау і капіталістау. Прычасціушыся к волі, ен, як адзін чалавек, сумея устаць і адагнасць са свае країны сваіх варагоу і прыцiскацяляу. Толькі у барацьбе—свабода! Усім жа тым апекунам Беларусі, якія прыпадкам ля сваіх выгад спыніліся на ей і стараюцца завясці яе ня да незаляжнасці, а да самаго страшэннаго прыгону, якога і дзяды ня ведалі і ня зносілі, скажа: Вон з нашаго краю, паганыя злыдні! Дамакрацкі беларускі народ досі ужо няцярпеуся на працягу гісторыі і ад польскіх паноу і ад расейскіх чыноунікау і цяпер хоча быць вольным і шчаслівым. А гэта воля і шчасця будзя з'ім толькі тагды, калі ен будзя жыць у вольнуй злуца з расейскаю савецкаю распублікаю, ндаушыся падкінуцца ні у лапы беларускіх паноу, ні у пастку нямецкіх капіталістау.

Далоу жа насаджваную немцамі с помаччу беларускіх памешчыкау незалежнасць!

Няхай жыве вольная работніча-сялянская Беларусь у цеснуй братнюй злуцца з Расейскаю Савецкаю Распублікаю!

Нехай жыве вольная злука працоунаго народу усіх краеу і усіх нацыяу!

Мусі трэба так.

Беларус, ты цемны!
Гэта зная усяк!
Пяе гора у комні—
Муся трэба так?
Чуць відаць ваконца,
Шыбы, як кулак,
Ледзьвя мкнецца сонца...
Няужэ трэба так?
Уніз асеушы сцены,
Зваляны вушак,
Разам хлеу і сені...
Ціж то трэба так?
Вузянькі надворак...
Толькі падсвінак
Ходзіць бы паморак...
Мусі трэба так.
Сумная сяліба!
Беларус, бедак!
Няужэ мысліш хіба
Ты, што трэба так?
Жонка хвараваенька,
Дзятвара, бы мак
Дробнянька-маленька...
Ці ж то трэба так?
Світка—у латах латы—
Проста бы жабрак,
Цярпіш глум ад катау
Усіх панову й багатых...
Ці ж то доуга так?
Ці ж паном країны
Сам ня зможаш стаць
І сваей судзьбінай
Цверда валадаць?

Ігнась Ладанчук.

РЕЗОЛЮЦІЯ.

Всероссійскаго Съѣзда бѣженцев ихъ Бѣлоруссіи по докладу «о современномъ положеніи школьнаго дѣла въ Бѣлоруссіи».

Привѣтствуя въ общемъ и цѣломъ политику Совѣтской власти въ дѣлѣ школьнаго строительства и въ частности созданія трудовой школы, Всероссійскій Съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи съ горечью отмѣчаетъ фактъ полнаго разрушенія школы въ Бѣлоруссіи въ связи съ эвакуаціей учебныхъ заведеній по обстоятельствамъ военнаго времени и ненормальныхъ условій ея финансированія.

Для осуществленія идей Совѣтской власти бѣлорусскому трудовому народу, жестоко пострадавшему отъ имперіалистической войны и обездоленному на протяженіи всей его печальной исторіи, болѣе чѣмъ кому либо другому, особенно въ современныхъ условіяхъ тяжкаго порабощенія и грозной опасности его онѣмеченія и полонизаціи необходимъ свѣточъ знанія для яснаго пониманія своихъ культурно-національныхъ задачъ и установленія правильныхъ взаимо отношеній съ Совѣтской Россіей.

Въ роковой и рѣшительный часъ жизни хлѣбороба бѣлорусса, въ моментъ нависшаго надъ нимъ призрака духовной смерти, священный долгъ каждаго гражданина учителя раздѣлить до конца тяжкую долю вскормившаго его народа.

Всероссійскій Съѣздъ бѣженцевъ изъ Бѣлоруссіи въ силу всего вышеуказаннаго, рѣшительно настаиваетъ передъ рабоче-крестьянскимъ Правительствомъ Россійской Федеративной Совѣтской Республики, как защитникомъ интересовъ трудящихся, на слѣдующемъ:

1. Нераспространеніи силы изданныхъ декретовъ о ликвидаціи эвакуированныхъ школъ на школы всѣхъ типовъ, вывезенныя съ 1915 года съ территоріи Бѣлоруссіи, въ силу ихъ особаго положенія по сравненію съ школами другихъ національностей, въ цѣляхъ ихъ сохраненія для удовлетворенія духовныхъ нуждъ бѣлорусскаго трудового народа.

2. Возстановленіи уже ликвидированныхъ мѣстными Совдепами и переименованныхъ эвакуированныхъ учебныхъ заведеній Бѣлоруссіи.

3. Скорѣйшемъ возвращеніи всѣхъ школъ вмѣстѣ съ ихъ имуществомъ и учительскимъ персоналомъ въ свои прежнія родныя мѣста, как передовыхъ постовъ на стражѣ защиты національной культуры отъ иноземнаго вліянія и проводниковъ идей Совѣтской Россіи.

4. Оказаніи матеріальной помощи ревакуируемымъ учебнымъ заведеніямъ и

М-ка Капыль у Равалюцыі.

(Працяг. Глядзі № 19).

Увайшоушы у мястэчка, прайшлі па важнейшым вуліцам, між стану, дзе жыу станавы і па рыначнум пляцу. Між песянь весь час выгуквалі розныя лозунгі і весь народ, які запружвау рынак, голасна крычау: „Ура-а-а! Ура-а-а!“

Даманстрацыя закончылася к поуначы і перакавзаю, зрабіла нязмерлая уражэньня.

Доуга-доуга аб іой гуторылі ня толькі капыляня, а і суседнія віоскі, к парадку сказаць, напужаныя праз рожных старшын і вураднікау аб капыльскіх дамакратах і равалюцанэрах. Павядамленьня, як успаміналася вышэй, праз тэлягрaх было паслана у Мінскія газэты і звярнула на сябе належачую увагу вышэйшаго начальства. Капыль быу узят пад нагляд яго нядрэмлючаго вока, як места дужа няспакойная і нябязпечная з боку пашырэньня равалюцыйных ідэй.

Ужо скора пошля даманстрацыі, спусціушы тыдзянь—другі, начальства капыльская апамятавалася ад нагопнянаго на яго страху і пачало дапытваць і празнаваць, хто і як прымау далучэньня у даманстрацыі. Гэта „смеласць начальства фундаменавалася па дайшоушых да яго вестках, што у Капыль на падмогу яму будзя прыслана рота, або і боляй салдат. Прауда, вестка аб сім ня была уласным іх дастаткам, ведалі яе і некатарыя з капылян-жыдоу, якія далі знаць у арганізацыі, каб к таму часу быць гатовым: усе прыхаваць, на усякі прыпадак сабрацца праваддыром арганізацыяу да уціоку і іншая. Гэтым пастараліся скарыстацца і смела ды спакойна чакалі салдат, загатавушы к іх прыходу адозвы, у якіх абрысоувалася сапрауданая палажэньня у Капылі і раз'яснялася іх місыя (зачым прыслалі). Адозва канчалася прызывам к салдатам няслухацца прыказау начальства і няйці караць капылян за справядлівая дзела-барацьбу за свабоду.

V.

Спусціушы з месяц пошля маніхвестацыі, так, нядзель за дзьве — за тры да Вялікадня, ікрас аднэй нядзеляю з рапку ужо сярод капылян усе тоя й рабілі, што гуторылі аб салдатах. Усе да пэуна ведалі, што яны мусяць гэтым днем з'явіцца у мястэчка. Хлопцы, як належачыя, гэтак і неналежачыя да дамакратау, збіраліся па двоя, па троя, а то і грамадкамі і старэнна абраджвалі палажэньня. Было шмат і такіх, якія набойваліся прыходу салдат, напужаныя чуткамі, знарок пушчанымі па Капылі, што салдаты ідуць з намерам пакараць капыльскіх „бунтаушчыкоу“ як належыць, сагнаць у іх усю ахвоту да дамакраства. Але большасць таварышау нічуць ня шмалі і суцяшалі баязлівых, ведаючы, што і салдаты ня звяры, а людзі гэткія самыя і бадай ня чужы дамакрацкаго чуцця. Усе толькі і сачылі за дарогаю, ідучаю з паветавы горад Слуцак, чакаючы случнаго моманту, калі на вяснянум цяплаватум сонцу заблішчыць шчэць штыхоу. Трэба сказаць, што, наагул, Капыль салдаты наведвалі пачасту пры манеурах, паходах ды іншых прыпадках і заусюды гэта ля Капылян было наудою; вось днеукі салдат у гасцінных мешчан пакідалі у іх успаміны.

На гэты ж раз цік да прыходу салдатау быу куды гастрэйшы, бо злыгвауся з пачуцьцем страху і за гэтым ня вызвау на сустрэч іх шмат цікауных. З рэдку, на адчыняных узгрудках стаялі, сабраушыся, ня вялічкія грамадкі мужчын, так сама гуторачых на тэму дню. Гутаркам і настрою капылян прыдавау асобны адбітак, які рабіуся з дужа рада настрояных станавога і вурадніка ды двух сотнікау, жыдоускаго і беларускаго. Весь сойм начальства капыльскаго быу надта заклапочан, бегаючы па мястэчку і шукаючы будыніны ля прыпынку салдат. Аднак гэты клопат толькі станавіуся ціжарою ля адных сотнікау, станавы ж і вураднік дык і ног пад сабою ня чулі — так шчыра стараліся.

Тым часам, ікрас а 10 гадзіня раніцы, здалек, па дарозя, з м-ка Раманава, паказаліся салдаты. Усе з'сачыушых за гэтым, зарухалі і нібыта затрывожыліся. Моладзь жа, кінулася іці на сустрэч. Па двоя, па троя — направіліся па дарозя за мястэчка. Але у поля аднак ніхто ня пашоу, а усе спыняліся на краю мястэчка ды чакалі стрэчы с салдатамі. Вось тут та ікрас і аказауся надта адметны момэнт, які шмат выклікау потым гамонкі і перасудау, а так сама прыдау гонара таварышам з арганізацыяу. Справа у тым, што салдатам, якіх вялі усміраць м-ка Капыль набалхвілі да таго многа аб значнасці і сіля сацыялістычнаго руху сярод капылян, што яны ня нажарт трывожыліся (як потым салдаты самі сазнаваліся) тым, ці зможа іх рота адна справіцца з сацыялістамі-бунтаушчыкамі. Вось, углядзяушы грамадкі вышаушых на стрэчу ім хлопцау і прыкмеціушы цэлыя кучы народу на мястэчку, салдаты зразу струсілі, запынілі ход і, настроіушыся па баявому, падышлі к мяжы мястэчка, ды сталі, спынятыя начальствам, якоя так і падумала, што іх вышлі сустракаць з варужжам. Каб дапеуніцца ікрас аб настрою капылян, праведаць ці ня безпечня увайходзіць у мястэчка, быу паслан разведчык да станавога. Покуль ен звярнууся, прайшло каля гадзіны часу, за які таварышы-капыляня пачалі разводзіць з салдатамі гутаркі і знаеміць іх з усім, што робіцца у Капылі. Ля салдатау гэта было нячаканнасцью, і уся рота зразу пераманілася у настрою. Ружжа салдаты пачалі разстауляць у казлы, збірацца у гурткі ды іншая. Звярнуушыся пасланец так сама быу спакойны і, падаушы ахвіцэру цыдульку, у канец заспакоіу і таго. Па камандзя, с песнямі, салдаты увайшлі у мяцежны Капыль.

(Працяг будзя).

Стары С.-Д.

финансированіи какъ ихъ, такъ и сохранившихся на территоріи оккупированной Бѣлоруссіи школъ на общихъ основаніяхъ, согласно общегосударственной смѣтѣ Комиссаріата по Просвѣщенію на 1918 г.

Вмѣстѣ съ тѣмъ Съѣздъ полагаетъ:

1. Необходимо чтобы возвращаемыя и вновь открываемыя школы на Бѣлоруссіи вели свою просвѣтительную работу на основѣ принциповъ единой свѣтской трудовой школы, двери которой были бы открыты одинаково для всѣхъ, независимо отъ національности и имущественнаго положенія.

2. При созданіи бѣлорусской школы необходимо стремиться къ тому, что бы было обращено самое серьезное вниманіе на широкое развитіе сельско-хозяйственнаго и профессіональнаго, какъ высшаго, такъ и средняго образованія.

3. Всѣ музеи библіотеки, архивы и проч. культурно-просвѣтительныя учрежденія и установленія, эвакуированныя вслѣдствіе войны должны быть возвращены въ Бѣлоруссію одновременно съ учебными заведеніями.

2-го іюля с/г. въ гор. Кронштадтѣ состоялось общее собраніе бѣлоруссовъ-моряковъ всего Балтійскаго флота и всѣхъ гражданъ бѣлоруссовъ, проживающихъ въ Кронштадтѣ въ количествѣ свыше 500 человѣкъ подъ предсѣдательствомъ тов. матроса Г. А. Мельниченко.

На собраніи были представлены почти всѣ корабли Балтійскаго флота. На повѣсткѣ дня были поставлены вопросы: «объ историческихъ судьбахъ и о современномъ положеніи Бѣлоруссіи и бѣженскій вопросъ».

Докладчиками выступали представители Бѣлорусскаго Отдѣла Комиссаріата по Національнымъ Дѣламъ. Собраніе бѣлоруссовъ-моряковъ Балтійскаго флота съ большимъ интересовъ отнеслось къ сдѣланнымъ представителями Бѣлорусскаго Отдѣла докладами выразили желаніе непосредственно принять самое живое и энергичное участіе въ политической [illegible] по организаціи родного края на основѣ тѣснаго Совѣтскаго Федеративнаго [illegible]. Интересно отмѣтить ту чуткость бѣлоруссовъ-моряковъ съ какой они отнеслись не только къ такъ неблагопріятно сложившемуся политическому положенію своего роднаго края, но и къ судьбамъ маленькихъ народовъ-областей, какъ напримѣръ: Литвы, Латвіи, и Эстоніи и др., гдѣ уже торжествующій германскій имперіализмъ и милитаризмъ насаждаетъ свои строго монархическія и буржуазныя начала, идя на перекоръ и въ разрѣзъ съ дѣйствительными запросами широкихъ трудовыхъ массъ, которыя они взяли подъ свою непрошенную опеку. Собраніе бѣлоруссовъ - моряковъ Балтійскаго флота постановило также заявить самый энергичный и категорическій протестъ противъ намѣчающихся попытокъ со стороны монархическихъ и буржуазно настроенныхъ руководящихъ польскихъ круговъ совмѣстно съ участіемъ представителей Имперской Германіи и съ участіемъ представителей Минской буржуазной Бѣлорусской Рады рѣшить вопросъ о политической судьбѣ Бѣлоруссіи, обративъ ее въ одну изъ провинцій, вновь возникающаго очага имперіализма, помимо воли и желанія самого заинтересованнаго бѣлорусскаго трудового народа.

Собраніе постановило: Центральный Бѣлорусскій Комиссаріатъ долженъ принять мѣры къ созыву II-го Всебѣлорусскаго Съѣзда, который окончательно рѣшить судьбу Бѣлоруссіи. Помимо того собраніе просило представителей Бѣлорусскаго Отдѣла установить возможно тѣсный контактъ Отдѣла съ бѣлоруссами-моряками Балтійскаго флота.

Собраніемъ были приняты двѣ резолюціи по вопросу: о современномъ политическомъ положеніе Бѣлоруссіи и по бѣженскому вопросу.

Означенныя резолюціи [illegible] сообщить Правительству по [illegible] телеграфу.—Одна изъ нихъ напечатана въ № 19 нашей газеты.

Часовы наказ мейсцовым Беларускім Радам.

1) Беларускія Рады маюць мэтаю—дзяржаўную незалежнасьць Беларусі і пасюдную пашырэньня Беларускае культуры.

2) Рады аб'єднаюць усіх нацыянальна—сьвядомых беларусау, гэта іосць тых, якія ідуць да вышэй паказаных мэтау. У склад рады можна выбіраць толькі сьвядомых беларусау.

3) Беларуская Рада павінна быць у кожнай валасьці— валасная, у мястэчку—мястэчковая, у гарадох—гарацкая і урэцця—на целы павет павінна быць—Павятовая Беларуская Рада. Могуць быць так сама Рады—сельскія, губэрскія і іншыя. Над усімі Радамі стаіць Рада Беларускай Народнай Распублікі

4) Валасная Рада складаецца гэтак: кожная віоска, засьценак, фальварак выбірая па аднаму радному сябру Рады; віоскі, што маюць болей за 20 хат—выбіраюць па два радных; калі у віосцы болей 50 хат, та яна выбірая трох а як больш за 100 хат—чатырох радных.

5) Выбраныя гэтак радныя збіраюцца на першы сход. Гэты сход, выбраушы з паміж сябе часоваго прадсэдацеля, разглядая, ці справядліва іншыя выбары на віосках і калі ня справядліва, дык можа загадаць у тэй ці іншай віосцы зрабіць новыя выбары. Пасьля гэтаго сход разважая, каго можна яшчэ да сябе у Раду запрасіць с паміж сьвядомых беларусау, каб болей было каму працаваць. Трэба запрасіць асьвечаных вучоных людзей, напрыклад, вучыцяля, папа, або ксіондза, доктара ці навагул разумнаго і справядліваго чалавека. Запрашаць у Раду можна толькі сьвядомых беларусау. Дапоуніушы свой склад тымі ці іншымі асобамі, сход Рады пачынная разам з імі развважыць беларускую справу і пасьля развагі рабіць пастанову аб беларускай справя.

6) Пасля таго сход Рады выбірая Управу Рады з [illegible] чалавек: старшыні, яго намесьніка, двух пісароу і скарбніка. Можна выбіраць Управу і з трох чалавек, а так сама і з 7, з 9 і болей таго. Управа рады вядзе усю работу [illegible] і перад ёй адказвая.

7) У гарацкія і мястачковыя Рады радных пасылая па аднаму кажная вуліца, альбо іх выбіраюць па адном на 10 хат.

8) У паветавыя Рады выбіраюць радных волацці—па два, тры чалавекі ад кожнай валасьці, залежна ад яе вялічыні.

9) Гарацкія, мястачковыя і паветавыя Рады збіраюцца і вядуць сход у такім самым парадку, як і валасныя Рады. Гэтак сама яны запрашаюць да сябе асьвечаных, навучных людзей і глаўным чынам—старых беларускіх працаўнікоу, якія ужо здауна працуюць, каб адрадзіць сваю старану. Без гэтых людзей Рада ніколі не патрапіць стаць на добрую дарогу і нічога ня зможа рабіць. Так сама, як і валасныя Рады—гарацкія мястачковыя і паветавыя Рады выбіраюць сваё Управы дзеля вядзення беларускай справы.

10) У тых мейсцах, дзе сьвядомых беларусау на віосках яшчэ мала, трэба сабраць на сход усіх сьвядомых беларусау без рожніц партыяу. Гэты сход будзя лічыцца часовай Радаю. Ён так сама выбірая з паміж сябе Управу, якая называецца—Управа часовай Беларускай Рады...

11) Управа усякай Рады, як толькі яе выбяруць, павінна павядаміць Раду Распублікі аб тым, што залажылася Рада, аб тым, якія яна прыняла на першым сваім сходзя пастановы у беларускай справя і каго выбрала у сваю Управу (імя, прозвішча усіх сяброу Управы, чым займаюцца дагэтуль, якую навуку скончылі, колькі гадоу маюць).

12) Рады Распублікі, альбо Народны Сакратарыят не зацьвярджая кожную мейсцовую Раду і зацьверджая склад сяброу Управы, аб чым выдае Радзя грамату; [illegible] з выбарамі, Рада Распублікі можа загадаць зрабіць новыя выбары.

13) Пакуль мейсцовая Рада ня зацьверджана Радаю Распублікі, яна іосць прыватная арганізацыя. Зацьверджаная рада ужо з'яуляіцца палітычнаю установаю Беларускае дзяржавы.

14) Кожная Беларуская Рада павінна, пячакаючы загаду, або даручэння, рабіць вось якую работу:

а) Бараніць правы і інтарэсы беларусау і іншых грамадзян Беларусі, жывучых у яе акрузя.

б) Пашыраць Беларускую нацыянальную і дзяржаўную сьвядомасць. Павядамляць жыхароу аб працы беларускаго Ураду і усіх беларускіх установау, палітычных і культурных.

в) Знаходзіцца у самый цеснуй злуцы з Радаю Рэспублікі, заусягды павядамляць яе аб сваей працы пільнаваць, каб пастановы Беларускіх дзяржаўных устаноу праводзіліся у жыцьце.

г) Закладаць беларускія школы, браць пад свой загад і нагляд усе школы—земскія, гарацкія і паветовыя, у якіх вучацца беларускія дзеці, і пільнаваць, каб іх тамака ня пераробляліі на маскалеў, ні на палякоу. Закладаць беларускія бібліатэкі чытальні, народныя тэатры і інш.

15) Зацьверджаная Рада, калі гэта вымагаюцца інтарэсамі беларускай справы, можа па загаду Рады Распублікі, альбо Сакратарыяту, узяць на сябе уладу у сваей акрузя, ці пераняць ат істнуючай улады тую, ці іншую часьціну яе чыннасьці, напр., справу асьветы, харчоўную, бежанскую і г. д. У Радзя пэўнай канешнасьці мейсцовая Рада можа самачынна прыступіць да улады у сваей акрузя, аднак павядамляючы аб гэтым Раду Распублікі.

16) Бяручы на сябе абавязкі улады на мейсцох, Беларускія Рады павінны дапоуніць свой склад прадстаунікамі іншых народнасьцяу краю, згодна з іхнім лікам у акрузя Рады.

17) Рада Распублікі і Народны Сакратарыят могуць скасаваць якую небудзь мейсцовую Раду за чыннасць, шкодную нацыянальнай беларускай справе, а так сама могуць аддаць пад суд сяброу Управы, калі яны [illegible], альбо так у чым вінаваты.

Зацьверджана Народным Сакратарыятам Беларускай Народнай Распублікі.

Старшыня Народнаго Сакратарыяту
Язэп Варонка.
Сакратар Унутрэнніх Спрау Антон Аусянік.
Загадчык Справау Лявон Заяц.

Мінск
20-го Красавіка 1918 г.

У забрануй Беларусі.

Сакратарствам прасьветы арганізавана камісыя ля устройства Дзяржаунаго Беларускаго Універсытэту у Мінску. У першую палову чэрвяня адбыліся 2 пасядзэньня камісі. Маршалкам камісі выбран прах. Даунар-Запольскі, таварышам маршалка пр. М. Массоніус, сакратаром Э. Будзько. Выбар другога таварыша маршалка покуль што адложан.

Так сама створаны падкаміс'і: грашавая. ля збору калекцыяу і арганізацыйная, у якія маюць быць запрошаны грамадзяне і грашаунічыя дзеячы!

Бабруская паветавая рада назначыла са свайго складу сябрам Рады Беларускай Народнай Распублікі свайго старшога Е. Е. Успенскага.

---

23 юня адбылося чарговая пасяданьня Беларускае Рады, на якім прадстаунік беларускіх с. р. т. Грыб сказау прамову з гострымі нападкамі і лаянкамі на сяброу какратарыяту, старэнных чорнагерманізатарау, падручнікау Скірмунта, Смоліча, Варонку і др. Гэта ня спадабалася пакрыуджаным і яны парашылі абгаварыць сваю крыуду у асобным пытаньні. Затым залажылі бежанскую камісʻю, у якую ня увайшлі ні с. р., ні цэнтар. У канцы парашылі аб жалаваньні сябрам Правіцяльства і пастанавілі з 20 февраля у месяц кожнаму выдаць па 600 руб.

Аб усім па троху.

Камісарʻят па здавольству пастанавіу дабавіць 5,000 пуд. разынак для давозу у Маскву, с тае прычыны, што нядахватая ля жыхароу цукру. Разынкі гэты загатаваны у Туркястаня і будуць праданы па юль месяц.

Скора зʻявіліся трускалкі яны каштавалі у Маскве 12 руб. хунт. Цяпераката цана іх спадла да 2 руб.

Калегʻя па Асьвеця выдала дапамогу грашмі вось якім асьветным установам: Пралятарскаму Універсытэту 30,000 руб., глаунуй фізычнуй абсярваторʻі 500,000 р. Сельскагаспадарскім курсам у Маскве — 59,000 р., вучыцяльскім курсам—40,000 р.

---

16 юля па пастановя Уральскае Вобласнае Рады разстрэлян былы цар, Мікалай II. Настаноуляна было разстраляць таму, што мелася падгатоука да яго укражы белагвардзейцамі. Апошнія весь час сачылі за гэтым і няраз ужо збіраліся зрабіць гэта, калі яшчэ цар быу у Томску. Заслухаушы аб сім павядамленьня, цантровы камітэт Радау прызнау парашэньня Уральскае Рады справідловым. Разам з гэтым выдана пастанова Ра[illegible] камісарау, каб адабраць усюды, дзе знаходзяцца, усе дабро царскага роду на карысьць усяму працоунаму народу.

У Варонежскай губ., павядамляя [illegible] намочны камісарʻяту здавольства маюцца запасы хлеба яшчэ з 15 году ды ранейшых гадоу. Але асобнасць, нязгоднасць дзейства местовых радау прашкодзіць яго вывазу ʻаттуль. За апошнія два тыдні вываз пачау наладжвацца.

Трымаюцца чуткі, што цяпер нямецкая улада ушчала перадаваць часткі чарнаморскаго флоту Украіня

Украінскі гэтман Скарапацкі целяграмаю выказау сваю жальбу Вільгэльму аб забітым у Маскве нямецкім графу Мірбаху. Вільгэльм падзякавау за гэта Скарапацкаму.

У А[illegible] друкуюцца [illegible]

У Кіяве нямецкі камандант запрапанавау управе усе вуліцы назваць поміж з украінскімі імямі і нямецкімі.

Радактары:
З· Жылуновіч, Я· Петровіч.

Выдавец:
Беларускі Нацыянальны Камісарыят.

Типографія Сов. Раб. и Солд. Деп. Москва, Тверская, Мамановскій пер., [illegible] 12